

Periodontal helse blant voksne i Troms fylke

Foto: Privat

GRO EIRIN HOLDE

Gro Eirin Holde er master i odontologi (UiT, 2010). Hun arbeider nå ved Tannhelsetjenestens kompetansesenter for Nord-Norge (TkNN) og ved Institutt for klinisk odontologi, UiT Norges arktiske universitet.

Doktorgradsarbeidet ble utført ved Institutt for klinisk odontologi, UiT i samarbeid med Den offentlig tannhelsetjenesten i Troms fylkeskommune. Hovedveileder var førsteamanuensis Birgitta Jönsson (Göteborgs Universitet, Sverige/TkNN) og medveiledere var professor Tordis Agnethe Trovik (UiT), førsteamanuensis Anders Tillberg (TkNN/UiT) og forskningsleder Nils Oscarson (TkNN/UiT).

Gro Eirin Holde disputerte for ph.d.-graden ved Det helsevitenskapelige fakultet, UiT Norges arktiske universitet den 20. september 2019 med avhandlingen «Periodontal health in Troms County, Northern Norway: Descriptive, subject level and site-specific analyses».

Periodontitt er en av de mest vanlige sykdommer på verdensbasis. Sykdommen kan føre til tanntap og er forbundet med nedsatt sosial, psykisk og fysisk funksjon. Det er få epidemiologiske studier som har undersøkt periodontitt i Norge. Det overordnede formålet med avhandlingen var å kartlegge forekomsten av periodontitt i den voksne befolkningen, og se på hvilke risikofaktorer, samt helsefremmende faktorer som er forbundet med sykdommen.

Avhandlingen er basert på material fra tverrsnittundersøkelsen «Tromstannen» der det deltok 1986 voksne (20–79 år) bosatt i Troms fylke.

Resultatene viste at halvparten av den undersøkte befolkningen i Troms fylke hadde periodontitt, hvor omtrent 1 av 10 hadde alvorlig periodontitt. Sosioøkonomiske faktorer og røyking var viktige risikofaktorer for periodontitt, og røyking hadde også en sterk negativ effekt på blød-

ningstendensen til gingiva og blødningsresponsen på dental plakk. Forholdet mellom bruk av tannhelsetjenesten, periodontitt og selvopplevd oral helse viste seg å være komplekst. Sosioøkonomiske faktorer, som inntekt og utdanning påvirket munnhelse-relatert adferd som tannpuss og røyking, men hadde kun indirekte innvirkning på bruk av tannhelsetjenesten. Den avgjørende faktoren for om personer gikk regelmessig til tannhelsetjenesten var hvordan de selv opplevde sine egne ressurser, det vil si hvordan de opplevde tilgangen til tannhelsetjenesten, om de hadde utsatt besøk på grunn av økonomi, og om de hadde tannbehandlingsangst eller ikke. Regelmessige tannlegebesøk var assosiert med mer hyppig tannbørsting, men ikke med lavere forekomst av periodontitt. Munnhelse-relatert livskvalitet ble i noen grad påvirket av periodontitt, men i størst grad av sosioøkonomiske og psykososiale faktorer.

Den høye forekomsten av periodontitt understreker hvor viktig det er med tidlig diagnose, evidensbasert behandling og forebyggende tiltak, noe som bør settes fokus på både blant tannhelsepersonell og den generelle befolkningen.